

Raadsvoorstel

Opsteller

Wit, Emma de

Vergadering van

30 augustus 2022

Kenmerk

Z/22/050060 / D/22/069842

Portefeuillehouder

Mariette Pennarts

Portefeuille

Welzijn/WMO/integrale toegang Woerden Wijzer

Onderwerp

Opnieuw inbrengen raadsvoorstel financiële draagkracht huishoudelijke hulp

Samenvatting

Op 9 juni 2022 heeft de raad de motie "verzoek tot het opnieuw besluitvorming voorleggen van raadsvoorstel financiële draagkracht huishoudelijke hulp" aangenomen (bijlage 1). In deze motie is toegelicht dat de nieuwe staatssecretaris van Ooijen (volksgezondheid) - in tegenstelling tot zijn voorganger minister De Jonge - niet ingrijpt bij de gemeenten die de eigen financiële mogelijkheden mee wegen bij het toekennen van huishoudelijke hulp. Hierdoor vervalt kanttekening 1.2 "Risico dat het besluit ongegrond verklaard wordt" van het eerder verworpen voorstel financiële draagkracht huishoudelijke hulp (D/21/045351). De recente ontwikkelingen zijn verwerkt in dit huidige voorstel en geeft daarmee uitvoering aan de aangenomen motie. Middels dit huidige voorstel stellen wij de raad nogmaals voor om de 'Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Woerden 2020' te wijzigen, zodat het mogelijk wordt om ook de eigen financiële mogelijkheden mee te wegen bij het toekennen van huishoudelijke hulp.

Gevraagd besluit

De raad besluit de volgende wijziging te verwerken in de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Woerden 2020:

Artikel I

Artikel 8 lid 2 onder a van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Woerden 2020 wordt vervangen door de volgende tekst:

a. ter ondersteuning en bevordering van zijn zelfredzaamheid of participatie, voor zover hij dit naar het oordeel van het college nog niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg, hulp van andere personen uit zijn sociaal netwerk of hulp van informele organisaties dan wel met gebruikmaking van algemeen gebruikelijke voorzieningen of algemene voorzieningen kan bewerkstelligen. Bij de maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden worden bij de beoordeling van de eigen kracht en eigen mogelijkheden tevens de eigen financiële mogelijkheden (zelfredzaamheid) meegewogen. In dit geval wordt voor niet AOW-gerechtigden een inkomensgrens gehanteerd van 200% van het bruto wettelijk minimumloon en voor AOW-gerechtigden wordt een inkomensgrens gehanteerd van 150% van het bruto wettelijk minimumloon. De maatwerkvoorziening levert, rekening houdend met de uitkomsten van het in artikel 4 bedoelde onderzoek, een passende bijdrage aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2023.

Inleiding

Per 1 januari 2019 is het Wmo-abonnementstarief ingevoerd. Dit betekent dat een inkomensafhankelijke eigen bijdrage van maximaal 19 euro per maand wordt betaald als huishoudelijke hulp wordt toegekend. Sindsdien is het aantal aanvragen huishoudelijke hulp gestegen. Daarbij zijn ook de kosten voor huishoudelijke hulp gestegen. In 2018 gaf de gemeente Woerden € 2.342.251 uit aan huishoudelijke hulp en 2021 was dit € 3.384.893. Dit is een stijging van ongeveer 45% in drie jaar tijd. Volgens het rapport 'Monitor abonnementstarief Wmo 2021'^[1] komt de stijging voornamelijk doordat midden- en hoge inkomensklassen een Wmo aanvraag doen. Het rijk wil gemeenten voor deze zogeheten aanzuigende werking niet afdoende compenseren, zo stelt de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Naast de stijgende kosten is ook de krapte op de arbeidsmarkt een groot probleem in de gemeente Woerden. Bijna alle aanbieders huishoudelijke hulp hadden begin oktober 2021 een tijdelijke cliëntenstop ingevoerd of konden maar beperkt leveren, omdat ze niet genoeg personeel hadden^[2]. Het gevolg was dat inwoners langer op de wachtlijst komen te staan. Deze nijpende situatie vraagt om maatregelen om te zorgen dat de meest kwetsbare inwoners op tijd hulp blijven ontvangen.

In het nieuwe reageerakkoord staat dat het kabinet specifiek voor de huishoudelijke hulp een eerlijkere eigen bijdrage wil. Op 20 juni 2022 had de VNG bestuurlijk overleg met staatssecretaris van Ooijen van VWS over deze eerlijkere eigen bijdrage. De komende maanden gaat er een wetswijziging Wmo in consultatie. Deze maakt het mogelijk dat er per 2025 een vorm van inkomensafhankelijke eigen bijdrage gevraagd kan worden voor huishoudelijke hulp. Wat de maatregel per 2025 volgens een raming van het rijk moet gaan opleveren aan gedragseffect (uitstroom/minder instroom) en aan hogere inkomsten uit de eigen bijdragen, wordt bij de invoering per 2025 weer gekort op het gemeentefonds. De voorgenomen aanpassing levert gemeenten daarom vooralsnog geen besparing op.

De VNG heeft gemeenten al voor het nieuwe reageerakkoord opgeroepen de grenzen van de wet op te zoeken (bijlage 2). Daarbij wordt ook geadviseerd om het inkomen mee te wegen bij een aanvraag voor huishoudelijke hulp. Verschillende gemeenten hebben dit al ingevoerd, zoals Krimpen aan den IJssel en Leusden. In de zomer van 2021 hebben deze gemeenten een brief van de toenmalige minister De Jonge ontvangen met het verzoek tot het wijzigen van het door de raad genomen besluit (bijlage 3). Op 24 februari 2022 is de raad van de gemeente Woerden voorgelegd om ook de eigen financiële mogelijkheden mee te wegen bij het toekennen van huishoudelijke hulp. U heeft dit voorstel toentertijd met een krappe meerderheid verworpen.

De nieuwe staatssecretaris van Ooijen (volksgezondheid) heeft - in tegenstelling tot zijn voorganger minister De Jonge - laten weten niet in te grijpen bij de gemeenten die de Wmo "omzeilen". De staatssecretaris wil de gemeenten de ruimte geven hun lokale beleid in overeenstemming te brengen met het wettelijke kader. Tot slot vindt de staatssecretaris het ongebruikelijk om bestuurlijk in te grijpen als tegen een afwijzing van een aanvraag voor huishoudelijke hulp bezwaar en beroep kan worden aangetekend. Deze ontwikkeling is aanleiding geweest tot de aangenomen motie "verzoek tot het opnieuw besluitvorming voorleggen van raadsvoorstel financiële draagkracht huishoudelijke hulp" (bijlage 1). Daarom wordt opnieuw voorgesteld om per 1 januari 2023 de financiële draagkracht mee te laten wegen bij het toekennen van huishoudelijke hulp en niet te wachten op 2025 wanneer de wetswijziging Wmo ingevoerd is.

Voor niet AOW-gerechtigden wordt een inkomensgrens gehanteerd van 200% van het bruto wettelijk minimumloon en voor AOW-gerechtigden wordt een inkomensgrens van 150% van het bruto wettelijk minimumloon gehanteerd. De reden om twee inkomensgrenzen in te voeren is gelegen in het feit dat een niet AOW-gerechtigde aanzienlijk meer loonheffing op het inkomen dient af te dragen dan een AOW-gerechtigde en dus netto minder overhoudt. Indien een inwoner behoefte heeft aan ondersteuning en aanspraak wil maken op de maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp dient hij medewerking te verlenen aan het onderzoek dat daaraan voorafgaat. De onderzoekverplichting is opgenomen in artikel 2.3.2, eerste lid Wmo 2015. De gemeente mag de financiële gegevens van een inwoner in het kader van de Wmo 2015 niet rechtstreeks bij de Belastingdienst opvragen, omdat de gemeente daartoe niet wettelijk bevoegd is. Om die reden moeten de financiële gegevens bij de inwoner opgevraagd worden.

Heeft de cliënt een hoger (gezins)inkomen dan 150% van het wettelijk minimumloon (AOW-gerechtigd) dan wel 200% van het wettelijk minimumloon (niet AOW-gerechtigd) dan is hij in principe financieel zelfredzaam. Hij kan dan financieel zelf in een oplossing voorzien en de aanvraag voor een maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp wordt dan na afronding van het onderzoek afgewezen. Dit neemt niet weg dat elke individuele aanvraag zorgvuldig beoordeeld wordt. De uitkomst van het onderzoek kan anders zijn wanneer er bijvoorbeeld sprake is van beslag op het gezinsinkomen of hoge schulden. De eigen financiële mogelijkheden kunnen dan aanzienlijk beperkt zijn. Kortom, er dient in alle gevallen een volledig onderzoek plaats te vinden waarin rekening wordt gehouden met de individuele omstandigheden van de cliënt. Artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht eist een zorgvuldige voorbereiding van een besluit. Een afwijzing puur op inkomen is daarom niet toegestaan.

^[1] Het ministerie van VWS en de VNG hebben advies- en onderzoeksbureau Significant Public in 2018 opdracht gegeven om een opzet uit te werken voor de monitoring van de effecten van de invoering van het abonnementstarief en deze monitor elk jaar uit te voeren.

[2] Deze cliëntenstop is grillig. Het ene moment kunnen aanbieders weer leveren doordat ze personeel hebben gevonden, maar andere moment is er weer een stop omdat ze vol zitten.

Participatieproces

De participatieraad Sociaal domein heeft advies uitgebracht op basis van het vorige raadsvoorstel (bijlage 5). In het kort hebben zij er begrip voor dat de gemeenten Woerden met een dergelijk voorstel komt. Echter, vanuit een adviesorgaan van de gemeente, i.c. de Participatieraad Woerden, zullen zij niet adviseren tegen de wet in te gaan. Hoezeer zij ook de achterliggende motieven onderschrijven. De participatieraad laat het besluit over aan het college en de raad.

Wat willen we bereiken

De beschikbaarheid van de huishoudelijke hulp aan onze inwoners te kunnen blijven borgen. Verder is het van belang dat de hulp terecht komt bij de inwoners die het echt nodig hebben.

Wat gaan we daarvoor doen

In de lokale regelgeving (de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Woerden 2020) de juridische grondslag opnemen voor het invoeren van de beoordeling van de eigen financiële mogelijkheden bij de maatwerkvoorziening 'hulp bij het huishouden'.

Argumenten

1.1 De Wmo wordt steeds duurder

Sinds de invoering van het abonnementstarief zijn de kosten voor huishoudelijke hulp met 45% gestegen. Het kabinet compenseert de gemeente niet voldoende voor de extra kosten die zij maken sinds de invoering van het abonnementstarief. De verwachting is dat met het invoeren van een inkomenstoets bij een aanvraag voor huishoudelijke hulp er vaker een aanvraag zal worden afgewezen. Dit zal leiden tot een daling van de uitgaven. Mogelijk leidt invoering van de inkomenstoets ook tot een verlaging van het aantal aanvragen.

1.2 De ondersteuning past weer bij de bedoeling van de Wmo

De huidige Wmo 2015 heeft nadrukkelijk het karakter van een wet die bedoeld is om mensen te ondersteunen die niet zelfredzaam zijn. De casemanagers komen regelmatig inwoners tegen die hun eigen huishoudelijke hulp hebben opgezegd, omdat het bij de gemeente goedkoper is. Als een inwoner voldoende inkomen heeft, kan hij of zij zelf huishoudelijk hulp regelen en betalen en is deze dus voldoende zelfredzaam. De invoering van het Wmo-abonnementstarief heeft als effect gehad dat ondersteuning ingezet wordt dat niet past bij de bedoeling van de wet.

1.3 Het personeelstekort in de sector vraagt om maatregelen

Naast de oplopende kosten hebben de aanbieders in de gemeente Woerden ook te maken met een personeelstekort. Al langere tijd geven aanbieders aan dat ze te weinig personeel hebben. In oktober 2021 heeft dit zelfs geleid tot een cliëntenstop bij bijna alle aanbieders. De wachtlijsten lopen op en als er geen aanvullende maatregelen worden genomen, wordt de situatie onhoudbaar. Het is onwenselijk dat ook inwoners die de huishoudelijke hulp via de Wmo 2015 nodig hebben hierdoor getroffen worden. Zij hebben immers (veelal) geen alternatief.

1.4 Met het invoeren van deze maatregel wordt een sterk signaal afgegeven aan het (nieuwe) kabinet dat de grens bereikt is.

De stijgende kosten voor huishoudelijke hulp zorgt er o.a. voor dat er tekorten ontstaan in het sociaal domein en middels de strategische heroriëntatie is er dan ook bezuinigd in het sociaal domein. De kwetsbare inwoners kunnen hiervan de dupe worden, terwijl mensen met voldoende inkomen om de huishoudelijke hulp zelf te bekostigen via de gemeente een goedkope huishoudelijke hulp krijgen. Het invoeren van een inkomenstoets is een omstreden maatregel, maar het geeft wel een sterk signaal af dat de gemeente Woerden hiervoor niet meer wil betalen.

1.5 Het voorstel is in lijn met de oproep en voorgestelde maatregelen van de VNG

Dit voorstel is in lijn met de oproep en voorgestelde maatregelen van de VNG om meer recht te doen aan de financiële zelfredzaamheid van mensen. Daarmee zullen uiteindelijk minder aanvragen voor huishoudelijke hulp worden toegekend, waardoor deze ondersteuning beschikbaar blijft voor mensen die dit hard nodig hebben.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

1.1 In strijd met de wet (artikel 2.3.5 lid 3 Wmo 2015)

Gemeenten die financiële mogelijkheden (zelfredzaamheid) betrekken bij het onderzoek naar de noodzaak van de voorziening werden teruggefloten door de voormalige minister De Jonge. Volgens De Jonge mogen gemeenten geen inkomensstoets invoeren voor huishoudelijke hulp. Dat is in strijd met de wet (artikel 2.3.5 lid 3 Wmo 2015). De nieuwe staatssecretaris van Ooijen heeft aangegeven niet in te grijpen bij gemeenten die financiële mogelijkheden (zelfredzaamheid) betrekken bij het onderzoek voor huishoudelijke hulp. Daarnaast stimuleert de VNG gemeenten om proefprocessen uit te lokken. De grenzen aan de Wmo zijn onduidelijk. Laat de rechter zich daarover maar buigen, vindt de VNG.

1.2 Risico op extra bezwaren

Het risico bestaat dat er extra bezwaarschriften en (hoger) beroepsprocedures komen. Het betrekken van financiële draagkracht is namelijk in strijd met de Wmo 2015 en met de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep (CrvB). Tevens kan het hanteren van een inkomensgrens gezien worden als het voeren van inkomensbeleid is. Het voeren van inkomensbeleid is een verantwoordelijkheid van het Rijk.

1.3 Afwachten tot landelijke wijzigingen abonnementstarief

Per 2025 komt er wetswijziging Wmo waarbij een vorm van inkomensafhankelijke eigen bijdrage gevraagd kan worden voor huishoudelijke hulp. Wat de maatregel per 2025 volgens een raming van het rijk moet gaan opleveren aan gedragseffect (uitstroom/minder instroom) en aan hogere inkomsten uit de eigen bijdragen, wordt bij de invoering per 2025 weer gekort op het gemeentefonds. De voorgenomen aanpassing levert gemeenten daarom vooralsnog geen besparing op. En daarbij laat 2025 ook nog even op zich wachten. In de tussentijd worden gemeenten nog niet voldoende financieel gecompenseerd voor de aanzuigende werking van het abonnementstarief.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

De kosten voor huishoudelijke hulp 2021 waren in totaal € 3.384.893 (€ 3.226.894 ZIN en € 157.999 PGB). De gemeente Woerden beschikt niet over de inkomensgegevens van onze inwoners, maar naar schatting ligt bij 15-20% van de aanvragers voor huishoudelijke hulp het inkomen boven de voorgestelde inkomensgrens^[1]. Dit houdt in dat wanneer de inkomensgrens gehanteerd wordt, de kosten met eenzelfde percentage afnemen. Dit gebeurt echter geleidelijk (in ongeveer 5 jaar), doordat lopende indicaties niet direct worden aangepast maar pas na einddatum opnieuw worden beoordeeld en dan mogelijk niet worden toegekend. In de eerste 2 jaar zullen wel de meeste indicaties aflopen. In ongeveer 5 jaar kan er een totaal besparing gerealiseerd zijn van 1.9 miljoen uitgaande van 15% of van 2.6 miljoen uitgaande van 20%. Zie tabel hieronder voor de besparing per jaar met een daling van 15% en een daling van 20%.

Naast de afname van de kosten, zullen de inkomsten voor de eigen bijdrage met een zelfde percentage afnemen. Uitgaande van 15% is dit € 15.000 per jaar. De inkomstendaling zal ook in de begroting moet worden opgenomen. Het financiële effect wordt verwerkt in de voorjaarsrapportage 2023.

Daarentegen kunnen er ook extra kosten ontstaan doordat inwoners in bezwaar en (hoger) beroep gaan. Daarnaast kunnen inwoners bij de Rechtbank een voorlopige voorziening aanvragen. De gemeente kan bij deze procedures veroordeeld worden in het betalen van een vergoeding voor de proceskosten

Jaar	% indicaties dat is afgelopen	Besparing	% indicaties dat is afgelopen	Besparing
2023	5%	€ 170.000	7%	€ 235.000
2024	10%	€ 340.000	14%	€ 470.000
2025	12%	€ 410.000	17%	€ 575.000
2026	14%	€ 470.000	19%	€ 645.000
2027	15%	€ 505.000	20%	€ 675.000

totaal	€	1.895.000	€	2.600.000
--------	---	-----------	---	-----------

[1] Voor deze cijfers is gebruikt gemaakt van de eigen bijdrage / inkomensverdeling CAK Woerden 2019. Aantal inwoners naar inkomensklasse. We beschikken niet over meer recente cijfers.

Communicatie

Bij een positief besluit van uw raad zal de wijziging in het Gemeenteblad worden bekendgemaakt. Het eerder genomen collegebesluit over dit onderwerp is proactief gecommuniceerd door middel van een persbericht. Indien uw raad akkoord gaat met het voorstel wordt er opnieuw een persbericht verstuurd. Daarnaast wordt het ook gecommuniceerd op de website van WoerdenWijzer. Inwoners met een indicatie voor huishoudelijke hulp worden tevens ook per brief op de hoogte gebracht van deze beleidswijziging.

Vervolgproces

Op 1 januari 2023, indien uw raad positief heeft besloten, wordt de beoordeling van de eigen financiële mogelijkheden bij de maatwerkvoorziening 'hulp bij het huishouden' ingevoerd. Dit geeft de organisatie de tijd om iedereen goed te informeren en het geeft ook WoerdenWijzer de mogelijkheid om zich goed voor te bereiden.

Voor nieuwe aanvragers waaruit blijkt na onderzoek dat ze financieel draagkrachtig genoeg zijn, kan Woerdenwijzer afwijzen. Dit gaat gepaard met een zorgvuldig onderzoek en motivering. Lopende huishoudelijke hulp beschikkingen blijven bestaan, bij herindicaties zal de financiële draagkracht wel mee worden gewogen. In uitzonderlijke gevallen waarbij het niet mogelijk is om een geschikte hulp te vinden zal de hulp vanuit de Wmo worden doorgezet.

Tot slot zullen we de consequenties van deze beleidswijziging blijven monitoren en de landelijke ontwikkelingen blijven volgen. Indien nodig zullen er gepaste acties genomen moeten worden.

Bevoegdheid raad

Artikel 147 lid 1 Gemeentewet.

Bijlagen

1. Motie "verzoek tot het opnieuw besluitvorming voorleggen van raadsvoorstel financiële draagkracht huishoudelijke hulp" geregistreerd onder Join nummer: D/22/071433
 2. VNG advies Maatregelen beheersing kosten abonnementstarief geregistreerd onder Join nummer: D/22/071434
 3. Brief minister de Jonge: geregistreerd onder Join nummer: D/22/073575
 4. Raadsbesluit "Wijziging artikel 8 lid 2 onder a van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Woerden 2020" geregistreerd onder Join nummer: D/22/071441
 5. Advies participatieraad inkomenstoets huishoudelijke hulp: D/22/071437
-

RAADSBESLUIT

D/22/071441

Z/22/050060

Onderwerp: Wijziging artikel 8 lid 2 onder a van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Woerden 2020

De raad van de gemeente Woerden;

gelezen het voorstel d.d. 30 augustus 2022 van:

- burgemeester en wethouders

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet;

Artikel 147 lid 1 Gemeentewet.

b e s l u i t:

Artikel I

Artikel 8 lid 2 onder a van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Woerden 2020 wordt vervangen door de volgende tekst:

- a. ter ondersteuning en bevordering van zijn zelfredzaamheid of participatie, voor zover hij dit naar het oordeel van het college nog niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg, hulp van andere personen uit zijn sociaal netwerk of hulp van informele organisaties dan wel met gebruikmaking van algemeen gebruikelijke voorzieningen of algemene voorzieningen kan bewerkstelligen. Bij de maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden worden bij de beoordeling van de eigen kracht en eigen mogelijkheden tevens de eigen financiële mogelijkheden (zelfredzaamheid) meegewogen. In dit geval wordt voor niet AOW-gerechtigden een inkomensgrens gehanteerd van 200% van het bruto wettelijk minimumloon en voor AOW-gerechtigden wordt een inkomensgrens gehanteerd van 150% van het bruto wettelijk minimumloon. De maatwerkvoorziening levert, rekening houdend met de uitkomsten van het in artikel 4 bedoelde onderzoek, een passende bijdrage aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2023.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Woerden in zijn openbare vergadering, gehouden op

De griffier,

drs. M.J.W. Tobeas

De voorzitter,

V.J.H. Molkenboer

Motie vreemd – Verzoek opnieuw ter besluitvorming voorleggen van raadsvoorstel Z/21/034061 / D/21/045351 Financiële draagkracht huishoudelijke hulp

De gemeenteraad van Woerden, in vergadering bijeen op 9 juni 2022,

constaterende dat:

1. de gemeenteraad van Woerden op 24 februari jl. het raadsvoorstel - Financiële draagkracht huishoudelijke hulp heeft besproken;
2. er op dat moment geen meerderheid binnen de Woerdense gemeenteraad was om dit raadsvoorstel aan te nemen;
3. het voorstel met 14 stemmen voor en 15 stemmen tegen met de kleinst mogelijke meerderheid werd verworpen;
4. het indruisen tegen de wet en het negatieve advies van de Minister van VWS belangrijke redenen voor partijen waren om tegen dit voorstel te stemmen,

overwegende dat:

1. de nieuwe staatssecretaris Van Ooijen (Volksgezondheid) in tegenstelling tot zijn voorganger De Jonge (VWS) heeft laten weten niet in te zullen grijpen bij gemeenten die de Wmo omzeilen*;
2. de staatssecretaris gemeenten 'de ruimte wil geven hun lokale beleid in overeenstemming te brengen met het wettelijke kader';
3. de staatssecretaris het ongebruikelijk vindt om bestuurlijk in te grijpen als tegen een afwijzing van een aanvraag voor huishoudelijke hulp bezwaar en beroep kan worden aangetekend,

verzoekt het college:

kennis te nemen van de visie van staatssecretaris Van Ooijen (Volksgezondheid) op de gemeentelijke uitdagingen met betrekking tot het Wmo-abonnementstarief en hiervan gebruik te maken om aan de gemeenteraad een volgende versie van het Raadsvoorstel - Financiële draagkracht huishoudelijke hulp ter besluitvorming aan de gemeenteraad voor te leggen, zodat de gemeenteraad dit op 9 juli 2022 als hamerstuk kan behandelen en een besluit kan nemen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Reem Bakker, Woerden&Democratie

* https://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/ingrijpen-heeft-geen-toegevoegde-waarde?tid=TIDP2314877X5A0288112C424C36A4ACA63D1E71908FYI5&utm_campaign=BB_NB_Dagelijks&utm_medium=email&utm_source=binnenlandsbestuur

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
23 november 2020

Kenmerk
TISB/U202000937
Lbr. 20/083

Telefoon
070-373 83 93

Bijlage(n)

-

Onderwerp
Maatregelen beheersing kosten abonnementstarief

Samenvatting

Nu duidelijk is geworden dat het Rijk niet van plan is gemeenten volledig financieel te compenseren voor de extra kosten als gevolg van het abonnementstarief in de Wmo, heeft de VNG aangekondigd dat zij gemeenten zal adviseren om bepaalde beheersmaatregelen te nemen. In deze ledenbrief worden deze maatregelen nader toegelicht. De kans bestaat dat in gemeenten waar deze maatregelen worden genomen bezwaar- en beroepsprocedures gestart zullen worden. De VNG wil gemeenten die een proefproces willen voeren, daarbij ondersteunen.

Aan de leden**Datum**

23 november 2020

Kenmerk

TISB/U202000937

Lbr. 20/083

Telefoonnummer

070-373 83 93

Bijlage(n)

-

Onderwerp

Maatregelen beheersing kosten abonnementstarief

Geacht college en gemeenteraad,

Inleiding

Nu duidelijk is geworden dat het Rijk niet van plan is gemeenten volledig financieel te compenseren voor de extra kosten als gevolg van het abonnementstarief in de Wmo, heeft de VNG aangekondigd dat zij gemeenten zal adviseren om bepaalde beheersmaatregelen te nemen

(<https://vng.nl/nieuws/abonnementstarief-onvoldoende-gecompenseerd-grens-bereikt>).

In deze ledenbrief worden deze maatregelen nader toegelicht. De voorgestelde maatregelen zijn in de eerste plaats gericht op beheersing van de kosten van de huishoudelijke hulp. De kans bestaat dat in gemeenten waar deze maatregelen worden genomen bezwaar- en beroepsprocedures gestart zullen worden. Een proefproces kan mogelijk leiden tot een meer principiële rechterlijke uitspraak over de bedoeling van de Wmo 2015, in het bijzonder van de zogeheten 'eigen kracht' artikelen 2.3.2 (het vierde lid sub b en c) en 2.3.5 (derde lid). De VNG wil gemeenten die een proefproces willen voeren, daarbij ondersteunen.

Maatregelen**Financiële draagkracht betrekken in het onderzoek**Het gesprek

Bij het gesprek met de cliënt zal de gemeente nagaan of de aanvrager zelf in een oplossing kan voorzien. Daarbij komt de financiële zelfredzaamheid aan de orde. Financiële zelfredzaamheid valt met andere woorden ook onder dit oplossend vermogen. Er is een verband tussen de zelfredzaamheid van een persoon en diens financiële omstandigheden.

Met behulp van een goede werkinstructie en een vragenlijst kan de gemeente bij iedere cliënt nagaan waaróm deze niet zelf de huishoudelijke hulp kan regelen. Met een grondig onderzoek,

waarbij ook wordt gekeken naar andere (zorg)kosten die de cliënt heeft, kan een beeld worden gegeven van de algehele (ook financiële) situatie van een cliënt.

Draagkrachtnorm

Aanvullend op het gesprek zou de gemeente de cliënt kunnen vragen een bankafschrift van het inkomen te overleggen. De gemeente zou een eenvoudige draagkrachtberekening kunnen maken aan de hand van NIBUD-informatie. Het toepassen van de normen van de bijzondere bijstand achten wij niet passend. De CRvB heeft al in 2016 aangegeven dat huishoudelijke hulp onder de Wmo valt en niet vanuit de bijzondere bijstand mag worden verstrekt. De invoering van het abonnementstarief was juist bedoeld om het voor burgers met een gemiddeld inkomen makkelijker te maken om Wmo-hulp te krijgen. Wij denken eerder aan een draagkrachtberekening gebaseerd op minimaal 150% van het sociaal minimum. Het eventuele vermogen blijft buiten de draagkrachtberekening. Een voorwaarde om de voorziening te kunnen afwijzen is bovendien dat de voorziening op de markt beschikbaar en passend moet zijn. Gemeenten zouden zich hierover moeten informeren bij de aanbieders van gemaksdiensten.

Invoeren van een budgetplafond en een wachtlijst

Gemeenten hebben de opdracht om een sluitende (meerjaren)begroting te realiseren. Een derde van de gemeenten slaagt daar nu niet meer in en moet bezuinigen. De bezuinigingen raken vooral de kwetsbare burgers. Door middel van een budgetplafond bepaalt de gemeente per jaar hoeveel budget zij beschikbaar stelt voor bijvoorbeeld de huishoudelijke hulp. Het budgetplafond kan worden bepaald op basis van de uitgaven van het vorige jaar, plus een percentage voor de normale stijging van het volume (als gevolg van de vergrijzing) plus een percentage voor de stijging van lonen en prijzen.

Binnen het budgetplafond zou ruimte moeten blijven voor burgers die de huishoudelijke hulp niet zelf kunnen regelen en betalen. De gemeente zou het beleid zo kunnen aanpassen dat personen, van wie uit het onderzoek blijkt dat zij het zelf kunnen regelen en betalen, een afwijzende beschikking krijgen, of een beschikking met een aantekening dat zij op een wachtlijst worden geplaatst. De wachtlijst blijft bestaan totdat het Rijk de gemeente volledig voor de extra kosten als gevolg van het abonnementstarief compenseert. Deze maatregel moet worden ondersteund door een zorgvuldige communicatie naar de burger.

Voorzienbaarheid

Gemeenten geven aan dat het regelmatig voorkomt dat een burger de particuliere hulp bewust opzegt omdat huishoudelijke hulp onder de Wmo goedkoper is. Het abonnementstarief is een verkeerde prikkel die ertoe leidt dat burgers juist minder hun 'eigen kracht' benutten en vaker een beroep doen op de Wmo. Deze burgers hebben zichzelf dus bewust in een 'niet zelfredzame' situatie gebracht. Mogelijk is hier een parallel te vinden met de situatie dat een burger zonder overleg met de gemeente verhuist van een geschikte woning naar een niet geschikte woning. Over dit laatste is jurisprudentie en de rechter accepteert in dat geval een afwijzing van de voorziening door de gemeente.

Eigen kracht bevorderen

Een maatregel die waarschijnlijk wel binnen het wettelijk kader van de Wmo past, is het inrichten van een algemene voorziening om de eigen kracht van de cliënt te stimuleren. In plaats van een maatwerkvoorziening, krijgt de cliënt een aanbod waarmee hij de hulp van een deskundige kan inroepen. Deze deskundige komt bij de cliënt thuis en bespreekt met hem welke algemeen verkrijgbare hulpmiddelen er zijn waarmee mensen met een beperking hun huishouden

(grotendeels) zelf kunnen blijven doen. Met deze algemene voorziening kan de maatwerkvoorziening in sommige gevallen worden afgewezen, dan wel uitgesteld of kan een maatwerkvoorziening met een lager aantal uren worden verstrekt.

Uitgangspunt van zorgvuldige procedure en individueel maatwerk

Ook wanneer gemeenten ertoe overgaan om hun beleid aan te passen met de bedoeling om een voorziening te kunnen afwijzen op grond van eigen (financiële) kracht, zijn en blijven een zorgvuldige toegangsprocedure en het leveren van individueel maatwerk de centrale uitgangspunten van de Wmo. Iedere burger kan een melding bij de Wmo doen en heeft recht op een zorgvuldige procedure. Het bij voorbaat afwijzen van een voorziening op grond van het inkomen is niet aan de orde. De CRvB heeft in 2019 nog eens bevestigd dat de Wmo 2015 geen ruimte biedt om naast de mogelijkheid om een bijdrage op te leggen als bedoeld in artikel 2.1.4 van de Wmo 2015, een extra vermogens- en inkomensvoorwaarde te stellen voor het kunnen verstrekken van een maatwerkvoorziening. Ook heeft de CRvB in haar uitspraken keer op keer het belang benadrukt van het doen van een zorgvuldig onderzoek, eventueel ondersteund door een deskundig advies en een goed onderbouwde motivering in de verslaglegging. De kwaliteit daarvan vraagt blijvende aandacht van gemeenten.

Hoe nu verder?

Inzet VNG op korte en langere termijn

Op de korte termijn blijft de VNG ernaar streven om de extra kosten die gemeenten maken alsnog volledig gecompenseerd te krijgen. Begin december is er nog de begrotingsbehandeling van VWS in de Tweede Kamer. Voor dit overleg, maar ook voor het AO van 11 november heeft de VNG een brief gestuurd https://vng.nl/sites/default/files/2020-10/20201023_brief_parlement_vng-reactie-abonnementstarief-in-de-wmo-tbv-begrotingsbehandeling-vws-def.pdf.

Ook adviseert de VNG gemeenten over algemene maatregelen om de kosten beter inzichtelijk te maken en te beheersen. De visitatiecommissie van de VNG heeft daarvoor informatiemateriaal beschikbaar <https://vng.nl/artikelen/visitatiecommissie-financiële-beheersbaarheid-sociaal-domein>.

In de afgelopen maanden is een ambtelijke werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van gemeenten met een groot financieel tekort op de Wmo en de VNG al bezig geweest om maatregelen in kaart te brengen. Met deze werkgroep en met andere gemeenten die bereid zijn een stap verder te zetten en eventueel een proefproces te voeren, wil de VNG de in de ledenbrief genoemde maatregelen verder uitwerken.

Tot slot zal de VNG bij een nieuw kabinet bepleiten het abonnementstarief in zijn huidige vorm zo snel mogelijk af te schaffen en in overleg met gemeenten een alternatieve regeling uit te werken waarbij zowel rekening wordt gehouden met het inkomen/ vermogen van de cliënt, als wordt gelet op transparantie en uitvoerbaarheid.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Algemeen directeur

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Gemeente Krimpen aan den IJssel
College van Burgemeester en Wethouders
Raadhuisplein 2
2922 AD KRIMPEN AAN DEN IJSSEL

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk

3232170-1007533-DMO

Bijlage(n)

Datum **22 JULI 2021**
Betreft Interbestuurlijk toezicht

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Geacht college,

Gemeenten hebben op grond van de Wmo 2015 de verantwoordelijkheid maatschappelijke ondersteuning te bieden aan alle inwoners die niet op eigen kracht zelfredzaam zijn en zonder deze ondersteuning niet kunnen deelnemen aan het maatschappelijk verkeer. Een zorgvuldig onderzoek naar aanleiding van een hulpvraag is van groot belang, gezien de beoordelingsruimte en verantwoordelijkheid die het college heeft voor het vaststellen van de Wmo-ondersteuning die aan een persoon wordt verstrekt.

In dit verband heb ik kennisgenomen van het gegeven dat uw gemeenteraad op 3 juni 2021 heeft ingestemd met het raadsvoorstel tot onder andere het wijzigen van artikel 3, lid 2 sub a van de Verordening maatschappelijke ondersteuning per 1 juli 2021. Met deze wijziging wordt een andere invulling gegeven aan de begrippen 'eigen kracht' en 'zelfredzaamheid' en luidt als volgt:

"bij de maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden wordt bij de beoordeling eigen kracht en eigen mogelijkheden tevens de financiële mogelijkheden (zelfredzaamheid) meegewogen."

Daarnaast heeft het college in een op 15 juni 2021 vastgestelde beleidsregel een invulling gegeven aan de begrippen eigen kracht, zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden als bedoeld in de Wmo 2015 en artikel 3, lid 2 sub a van de Verordening maatschappelijke ondersteuning.

Deze beleidswijziging biedt het college per 1 juli jl. de mogelijkheid om de inwoners van Krimpen aan den IJssel hulp bij het huishouden te onthouden op een wijze die in strijd is met de Wmo 2015. Ik licht dit hieronder nader toe.

Wettelijk kader

De wetgever heeft gemeenten in verband met de uitvoering van de Wmo 2015 beleidsruimte gegeven, maar deze wordt in ieder geval begrensd door artikel 2.3.5 lid 3 van de Wmo 2015. Dit artikel bepaalt dat een maatwerkvoorziening,

rekening houdend met de uitkomsten van het onderzoek, zoals bedoeld in artikel 2.3.2, een passende bijdrage moet leveren aan het realiseren van een situatie waarin een inwoner van een gemeente in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven. Het college onderzoekt daarbij onder andere de mogelijkheden van een persoon om op eigen kracht de beperkingen in de zelfredzaamheid en participatie te verminderen.

Kenmerk

3232170-1007533-DMO

De Wmo 2015 laat, bij de beoordeling of een inwoner van een gemeente in aanmerking komt voor hulp en ondersteuning op grond van deze wet, geen ruimte om de eigen financiële middelen van inwoners onder het begrip 'eigen kracht' te scharen (artikelen 2.3.2 lid 4 sub b en 2.3.5 lid 3 van de Wmo 2015). Dit is expliciet het uitgangspunt geweest tijdens de parlementaire behandeling, zowel bij de totstandkoming van de Wmo 2015 als bij de wijziging van de Wmo 2015 die betrekking had op de invoering van het abonnementstarief¹, en is ook meerdere malen bevestigd in rechtspraak.²

In de memorie van toelichting van de Wmo 2015 zijn hierover onder meer de volgende passages opgenomen:

"Uitgangspunt van dit wetsvoorstel is dat maatschappelijke ondersteuning beschikbaar is voor degenen die daarop zijn aangewezen, ongeacht de hoogte van het inkomen of vermogen. De regering kiest niet voor het hanteren van een inkomens- dan wel vermogensgrens of toets die bepaalt of iemand in aanmerking komt voor ondersteuning uit hoofde van dit wetsvoorstel. Inkomensbeleid blijft de verantwoordelijkheid van het Rijk en de regering is niet voornemens de systematiek van de eigen bijdrageregeling te wijzigen."

"In het gesprek dat de gemeente met een cliënt voert, moet de hoogte van de eventueel verschuldigde bijdrage voor de voorziening betrokken worden. De gemeente mag de aanvraag van een cliënt die een voorziening zelf, zonder tussenkomst van de gemeente, zou kunnen bekostigen gelet op de hoogte van het inkomen en vermogen in relatie tot de bijdrage, niet op die grond afwijzen. Dat neemt niet weg, dat de gemeente in het gesprek met financieel draagkrachtige cliënten natuurlijk wel mag wijzen op de mogelijkheid de voorziening zelf te financieren. Als de cliënt dat wil en ook in staat is om dat zelf te organiseren, kan dat de juiste aanpak zijn. De cliënt kiest er dan voor de voorziening zelf buiten de gemeente om te regelen."

¹ De bedoeling van de wetgever ten aanzien van de beoordeling van de 'eigen kracht' is niet gewijzigd als gevolg van de invoering van het abonnementstarief. In de memorie van toelichting bij de Wet abonnementstarief Wmo 2015 staat: "De gemeente kan iemand niet de toegang tot de Wmo onttrekken, enkel op basis van zijn inkomen en vermogen, hetgeen nu ook al het geval is. Gemeenten hebben en houden de mogelijkheid om de eigen kracht, gebruikelijke hulp, mantelzorg, hulp van andere personen in het sociaal netwerk of het gebruikmaking van algemene voorzieningen te betrekken bij hun beoordeling van een ondersteuningsvraag. Dit uitgangspunt van de Wmo 2015 wordt ongemoeid gelaten". Kamerstukken II, 2018/19, 35093, nr. 3 blz. 3.

² Zie Kamerstukken II, 2013/14 33841, nr. 3 blz. 44-45 voor de opgenomen passage uit de memorie van toelichting en onder andere de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep van 20 februari 2019 (ECLI:NL:CRVB:2019:772) en 13 mei 2020 (ECLI:NL:CRVB:2020:1099).

Gesprekken in het kader van interbestuurlijk toezicht

Over de door u in strijd met de Wmo 2015 ingevoerde inkomenstoets zijn, in het kader van het interbestuurlijk toezicht, in de afgelopen periode gesprekken gevoerd tussen het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (hierna: VWS) en uw organisatie. Desgevraagd heeft uw gemeente voorafgaand aan deze gesprekken de relevante stukken met betrekking tot de (totstandkoming van) de besluitvorming verstrekt. Op 15 juli 2021 heb ik vervolgens een onderhoud gehad met de heer van der Wal, wethouder Sociaal Domein.

Kenmerk

3232170-1007533-DMO

Uit de diverse gesprekken is gebleken dat u van mening bent dat het gewijzigde beleid in overeenstemming is met de Wmo 2015 en dat het principe 'eigen kracht' naar aanleiding van de invoering van het abonnementstarief anders uitgelegd kan worden. Door uw gemeente is aangegeven dat de implementatie van het abonnementstarief tot hoge(re) uitgaven leidt en daardoor een financieel probleem vormt voor uw gemeente, aangezien ook personen met hoge(re) inkomens gebruik maken van huishoudelijk hulp. Dit was volgens uw gemeente voor de invoering van het abonnementstarief en de toepassing van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage nog niet het geval. Ik heb, net zoals in eerdere gesprekken is gewisseld, aangegeven dat ik uw interpretatie dat de invoering van het abonnementstarief ruimte biedt om het begrip 'eigen kracht' ruimer te interpreteren zodat daaronder ook financiële draagkracht valt, niet deel. Ik heb u tevens toegelicht dat Rijk en VNG in een gezamenlijk proces werken aan mogelijke beleidsopties voor zowel de korte als de lange termijn. Dit proces kan een reden zijn om uw besluitvorming alsnog niet in werking te laten treden en/of op te schorten.

Interbestuurlijk toezicht

Besluiten van gemeentelijke bestuursorganen die in strijd zijn met het recht of het algemeen belang kunnen door de Kroon worden vernietigd op grond van artikel 132, vierde en vijfde lid, Grondwet en artikel 268 Gemeentewet. Om te bepalen of tot ingrijpen wordt overgegaan, worden de stappen in de 'interventieladder', die is opgenomen in het beleidskader schorsing en vernietiging, doorlopen. Deze bestaat uit zes stappen:

1. *Signaleren*: signaleren dat een besluit mogelijk in strijd is met het recht of algemeen belang.
2. *Eerste beoordeling*: indien een besluit mogelijk voor vernietiging in aanmerking komt, wordt een eerste beoordeling door de vakminister gemaakt. Nagegaan wordt of het besluit ontvankelijk is door te onderzoeken of sprake is van een besluit ofwel een schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan inhoudende een publiekrechtelijke rechtshandeling en of andere (rechts)middelen tegen het besluit openstaan.
3. *Informatie opvragen*: indien het besluit ontvankelijk is bevonden, wordt het onderzoek naar de strijd met het recht of algemeen belang gestart. Daarbij wordt in ieder geval informatie bij het betrokken bestuursorgaan opgevraagd.
4. *Schorsen*: de Kroon kan tot schorsing van het besluit overgaan ter voorkoming van onomkeerbare gevolgen als gevolg van het besluit of schadelijke risico's.
5. *Informeren uitkomst onderzoek en overleg*: indien de Kroon zich over het besluit een oordeel heeft gevormd, dan wordt het betrokken

bestuursorgaan daarvan op de hoogte gesteld. Als de Kroon van oordeel is dat aanleiding bestaat het besluit wegens strijd met het recht of het algemeen belang voor vernietiging voor te dragen dan wordt het betrokken bestuursorgaan gelegenheid tot overleg geboden.

Kenmerk

3232170-1007533-DMO

6. *Voordracht voor vernietiging*: Indien het overleg er niet toe leidt dat de bezwaren van de minister worden weggenomen, dan wordt het besluit voor vernietiging voorgedragen. Het betrokken bestuursorgaan wordt hier op voorhand van op de hoogte gesteld.

Conform de stappen in de 'interventieladder' kan de Kroon zo nodig en uiteindelijk gebruikmaken van de instrumenten schorsing en vernietiging conform artikel 268 van de Gemeentewet en afdeling 10.2.2 en 10.2.3 van de Algemene wet bestuursrecht. Een vernietiging geschiedt bij Koninklijk Besluit (ingevolge artikel 132, vierde en vijfde lid, van de Grondwet). Bij de toepassing van dit instrument gelden de uitgangspunten van het beleidskader 'schorsing en vernietiging' (TK 2009-2010, 32389, nr. 5).³

Afspraak herziening verordening maatschappelijke ondersteuning

Zoals besproken met de heer van der Wal op 15 juli 2021, wordt u in de gelegenheid gesteld om artikel 3, lid 2 sub a van de verordening maatschappelijke ondersteuning van uw gemeente en de op 15 juni 2021 vastgestelde beleidsregel in overeenstemming te brengen met de uitgangspunten van de Wmo 2015. Ik verzoek u mij voor 15 oktober 2021 te informeren of u inderdaad van plan bent i) de raad voor te stellen de verordening te wijzigen, ii) uw beleidsregel aan te passen, zodanig dat de strijdigheid met de Wmo 2015 wordt opgeheven en aan te geven binnen welke tijdspanne deze aanpassingen kunnen zijn voltooid. Mocht u dit niet van plan zijn, dan zullen de stappen volgend op de huidige stap 3 in de 'interventieladder' in gang worden gezet. Indien de minister vervolgens over uw besluitvorming een formeel oordeel heeft gevormd, dan wordt u daarvan conform stap 5 in de 'interventieladder' op de hoogte gesteld. In het geval de minister aan de hand van het onderzoek oordeelt dat het besluit wegens strijd met het recht of het algemeen belang voor vernietiging door de Kroon voorgedragen kan worden, dan wordt u in die fase van het interventieproces nogmaals gelegenheid tot overleg geboden (conform artikel 10:41 lid 1 van de Awb).

Tot slot

Ik ga ervan uit dat u de raad zult voorstellen om de Verordening maatschappelijke ondersteuning voor de gestelde termijn in overeenstemming te brengen met de Wmo 2015 en dat u de op 15 juni 2021 vastgestelde beleidsregel ook in overeenstemming brengt met de Wmo 2015. In dat geval zijn verdere maatregelen van de zijde van de Rijksoverheid niet nodig. Mocht u behoefte hebben aan ondersteuning bij het wijzigen van het beleid of aan een nader gesprek, dan ben ik hiertoe uiteraard bereid. Indien u over (aanvullende) informatie beschikt die relevant is voor de verdere toepassing van het interbestuurlijk toezicht, dan verneem ik dat graag.

Deze brief is ook verzonden aan de gemeenteraad van Krimpen aan den IJssel. Een afschrift van deze brief wordt verzonden aan de VNG en de Tweede Kamer.

³ [Interbestuurlijk toezicht | Gemeenten | Rijksoverheid.nl](#)

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Kenmerk

3232170-1007533-DMO

Hoogachtend,

de directeur-generaal Langdurige Zorg,

[naam]

*Participatieraad Woerden
p/a Postbus 45
3440 AA Woerden
info@participatieraadwoerden.nl*

Aan het College van Burgemeester en
Wethouders
en de leden van de gemeenteraad
van Woerden

Ons kenmerk: PR 2021/007

Woerden, 30 december 2021

Betreft: Inkomenstoets huishoudelijke hulp

Geacht College, geachte leden van de gemeenteraad,

Naar aanleiding van het voorstel tot wijziging van de Verordening maatschappelijke ondersteuning van de gemeente Woerden, in onze vergadering van 15 december jl. toegelicht, en uw verzoek om advies delen wij u het volgende mede.

Eind vorig jaar heeft u ons middels een raadsinformatiebrief d.d. 24 november 2020 geïnformeerd en om advies gevraagd over maatregelen om de stijgende kosten en de wachtlijsten huishoudelijke hulp te beperken. Deze maatregelen betroffen vooral de invoering van een nieuw normenkader.

Met onze brief van 21 december 2020 adviseerden wij u de inwoners van de gemeente Woerden zorgvuldig te informeren over de aanleiding, de wijzigingen en gevolgen van invoering van het nieuwe normenkader. Maar adviseerden wij u vooral, vanwege de aanzuigende werking van het abonnementstarief in de huishoudelijke hulp, het inkomen c.q. de financiële draagkracht van de aanvrager nadrukkelijk te betrekken in het indicatiegesprek.

Per 1 februari van dit jaar zijn de nieuwe beleidsregels ingevoerd waarbij nieuwe indicaties en herindicaties worden beoordeeld via het HHM normenkader en is vanaf die tijd “slechts” een moreel appél gedaan op inwoners die een aanvraag doen en hen gevraagd naar mogelijkheden die zij hebben om huishoudelijke hulp zelf te organiseren.

Inmiddels kan worden vastgesteld dat deze maatregelen weinig of geen effect hebben gehad. Weliswaar heeft de invoering van het nieuwe normenkader HHM geleid tot beperking/vershraling van de hulp, de kosten en de aanvragen huishoudelijke hulp stijgen daarentegen fors. In drie jaar tijd met zo,n 45%. Het rijk biedt voor de gestegen kosten onvoldoende compensatie.

Die stijging van kosten komt voornamelijk voor rekening van het lage abonnementstarief in de WMO. Het abonnementstarief maakt het voor inwoners die hulp ook zelf kunnen financieren aantrekkelijk om WMO huishoudelijke hulp aan te vragen.

Daar komt bij dat de aanbieders in onze regio door krapte op de arbeidsmarkt (te) weinig personeel hebben en inwoners op een wachtlijst komen of (nog) langer op een wachtlijst staan.

Hoewel de WMO nadrukkelijk is bedoeld om mensen te ondersteunen die niet zelfredzaam zijn kan worden vastgesteld dat met name de aanzuigende werking van het (lage) abonnementstarief op midden- en hogere inkomens ertoe heeft geleid dat inwoners in een meer kwetsbare positie geen hulp krijgen en/of (langer) op een wachtlijst komen te staan

Wij vinden het niet acceptabel dat om die reden inwoners van de gemeente Woerden die het niet breed hebben, dus de meer kwetsbare inwoners, geen of later hulp en ondersteuning krijgen.

Zorg en ondersteuning vanuit de WMO moet vooral worden ingezet voor inwoners die dat ook echt nodig hebben.

Evenals een aantal andere gemeenten en in navolging van de oproep van het VNG, gaat u de raad van de gemeente Woerden voorstellen om een inkomenstoets bij huishoudelijke hulp in te voeren.

En vraagt u ons om advies.

Een, zoals u zelf aangeeft een omstreden maatregel. Kort samengevat, naar het oordeel van de Minister is een dergelijke inkomenstoets in strijd met de wet, de VNG meent dat hiermee de grenzen van de wet worden opgezocht.

Wij hebben er begrip voor dat de gemeente Woerden met een dergelijk voorstel komt. Zoals verwoord in de toelichting bij het voorstel kan en wil de gemeente niet langer verantwoordelijk zijn voor de stijgende kosten in de huishoudelijke hulp die bijdragen aan tekorten in het sociaal domein.

En dat inwoners van de gemeente Woerden die het al niet breed hebben en kwetsbaar zijn en die hulp en ondersteuning nodig hebben, die hulp niet of pas later krijgen.

Echter, van een adviesorgaan van de gemeente, i.c. de Participatieraad Woerden mag u niet verwachten dat wij u zullen adviseren tegen de wet in te gaan. Hoezeer wij ook de achterliggende motieven onderschrijven.

Het is aan college en de raad om hierin een besluit te nemen.

Hoogachtend en met vriendelijke groet,

Voorzitter Participatieraad gemeente Woerden